

CV

دکٽور

محمد ساپير اسماعيل

دكتور محمد ساير اسماعيل
سيثى باليووز

پيشه : باليوژ (خانەنشىن)

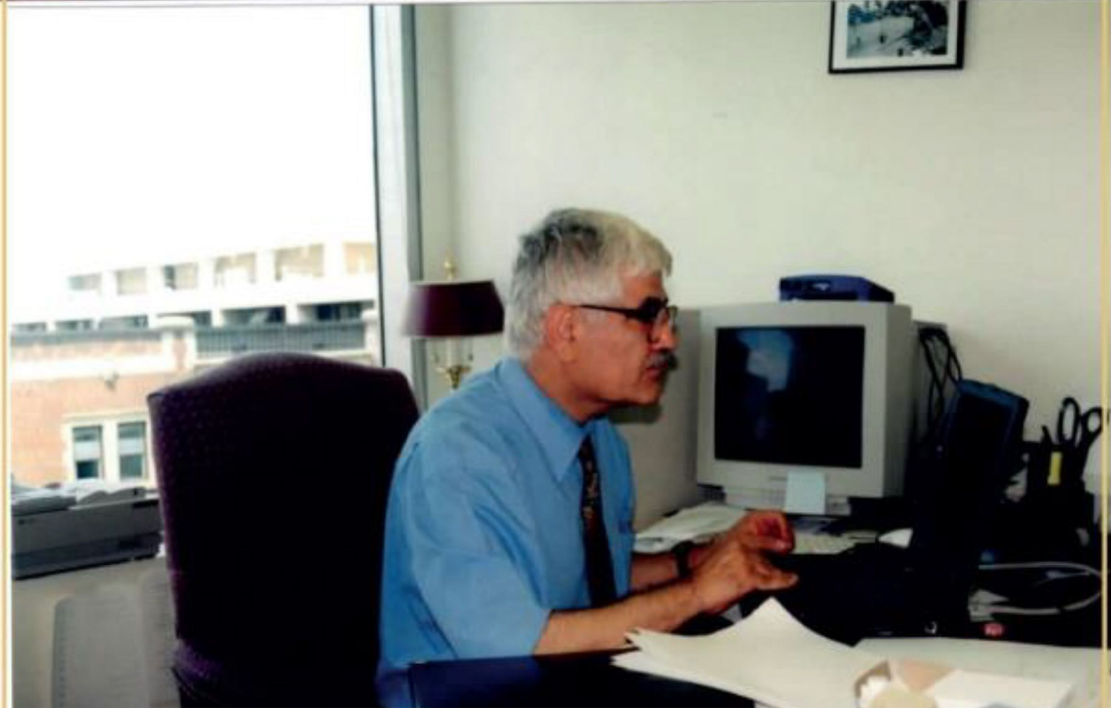
سال و شوپنى له دايك بوون: 1-7-1947 - سليمانى

بارى خيزانى: خيزانداره و خاوەن كوړو كچيکه. به ناوه كانى (ئاگرى و نازكالى)

زمان: كوردى, عه ره بى, ئينگليزى, فه ره نسى, سويدى.

ئاستى زانستى:

- پروانامەى ئامادەيى له به شى زانستى, سالى 1964-1965 له ئامادەيى سليمانى كوړان.
- به كالوريوس له فيزيادا سالى 1969 كوليچى زانستى زانكوى بغداد.
- ماجستىر له فيزياي ئه تۆمى سالى 1983 له زانكوى ستوكهولم-سويد.
- دكتورا له فيزياي ئه تۆمى-زهرى سالى 1988 زانكوى ستوكهولم-سويد.
- دبلۆم له زمانى سويدى سالى 1978 (ئۆبسال).
- دبلۆم له زمانى فه ره نسى سالى 1995 له زانكوى سۆربۆن.
- دبلۆمى بالا له زمانى فه ره نسى له زانكوى جنيڤ (سويسرا) سالى 2014.
- دبلۆمى بالا له بوراي دبلۆماسى و سياسى و ئيدارى سالى 1999.
- به لگه نامهى كار كردن وهك به ريوه بهر له كارگه يه كى ئه له منيۆمى فه ره نسى له شارى گرېنۆبل بۆ مه شق كردن، له سه ر چۆنیه تى دروست كردنى كاغه زى ئه لمنيۆم (رقائق الالمنيوم) سالى 1976.

چالاکیه جۆراو جۆرهکانی له بواری سیاسی و دبلۆماسی و زانستی و ئەکادیمی

بوارهسیاسیهکان:

- له تهمەنی 17 سالییدا ، ئەندامی لیژنەى جیبهجیکاری (هیئەى ئیداری) بووه، له یهکیتی قوتابیانی کوردستان له سالی 1964 تا کۆتایی 1965.
- ئەندامی ریکخراوی پارتی دیموکراتی کوردستان (بالی مه کتەبی سیاسی) بووه له زانکوی بغداد 1965-1969.
- سالی 1969 دووباره ههلبژێردراوهتهوه، به ئەندامی (ههیهئەى ئیداری) واته سههرکردایهتی یهکیتی قوتابیانی کوردستان، له کۆنفرانسی بهکرهجۆدا ، وه ئهرکی لیپرسراوی لقی سلیمانی پی سپێردرا.
- سالی 1970-1971 ئەندامی نهینی لیژنەى ناوچهی سلیمانی بووه (بالی مه کتەبی سیاسی).
- سالی 1971-1974 ئەندامی لیژنەى ناوچهی پارتی دیموکراتی کوردستان بووه له سلیمانی، پاش تیکهلاو بوونهوهی ههردوو بالهکهی پارتی.
- سالی 1972-1974 بهرپرسیاری ههریمی سلیمانی کۆمهلهی مارکسی لینینی (کومهلهی رهنجدهرانی کوردستان) بووه.
- له سالی 1974 زهمالهى خویندنی بالای ههبووه له بولغاریا وه ههموو کاروباریکی زهمالهکهی بولغاریهی تهواوکردبوو، وه له سههر رویشتن بوو بۆ بولغاریا له ههمان کاتیشدا (پالیئوراوایش بووه بۆ زهماله له بهریتانیا و قاهره) بۆ خویندنی دکتۆرا له فیزیای ئەتۆمیدا ، بهلام بههۆی ههنگیرساندنهوهی شههر له نیوان سههرکردایهتی سیاسی کوردی ئەوسا و رژیمی سهدام وازی له زهمالهکانی هیناوه و چوووته نیو ریزهکانی شۆرشهوه.
- سالی 1974-1975 پاش چوونه دهرهوهی بۆ ناو ریزهکانی شۆرش ولهههمان سالی 1974 ماوهیهک ئەندامی لیژنەى ناوچهی قهڵادزی بووه پاشان گوازاراوهتهوه، بۆ ئەندامی لیژنەى ناوچهی قهزای سلیمانی له یاخسهمههر تا ئاشبهتال.
- سالی 1977 تا سالی 1992 لیپرسراوی لقی ئەوروپای یهکیتی نیشتمانی کوردستان بووه.
- سالی 1976-1991 بهرپرسیاری ریکخراوی کۆمهلهی رهنجدهرانی کوردستان بووه له ئەوروپا.
- له نیوان سالی 1977-1992 ههموو خۆپیشاندانهکان و مانگرتن له خواردن که له دژی رژیمی پیشووی عیراق و بالوێزخانهکانیان ئەنجام ئەدرا "د.محمدسایر" سههرپهرشتی کردووه و پلاندارێژهری و بهشداربووه بهتایبهت له وولاتهى که خۆی لییبوووه و سههرپهرشتی ئەو وولاتانهشی کردووه که لیی نهبووه، وهک (خۆپیشاندانهکانی فههرنسا و سوید و وولاتانی تریش) وهک بهرپرسی لقی ئەوروپای یهکیتی نیشتمانی کوردستان و کۆمهلهی رهنجدهران.
- له کاتی بهرپرسیاریتی لق و ریکخراوی کۆمهله له دهرهوهی وولات گۆقاریکیان دهرکردووه به ناوی (راپهرین) له وولاتی سوید، (دهنگی یهکیتیش) که گۆقاریکی مانگانه بوو وهک لقی ئەوروپای یهکیتی نیشتمانی کوردستان بهچاپیان دهگهیاندوو بلأویان دهرکردووه له ناو ئەوروپادا. ههموو بلأوکراوهکانی که له ناوهوهی کوردستان دهردهچوو "د. محمد سایر" له لقی ئەوروپا سههرپهرشتی چاپکردنهوهی دهرکرد و له ئەوروپا بلأویان دهرکردووه،

لەگەل چەندىن گۆڧارى تر بە ئىنگىلىزى و عەرەبى و كوردى لە دەرەوہ سەرپەرشتى چاپکردن و بىلواكردنەوہى كرددوہ.

- لە كۆنگرەى دووہمى يەكئىتى نىشتمانى كوردستان لە سلېمانى سالى 2001 ھە ئېژىردراوہ بە ئەندامى سەرگردايەتى يەكئىتى نىشتمانى كوردستان ، تا كۆنگرەى سېھەمى سالى 2010 بەئەندامى سەرگردايەتى ماوہتەوہ.
- لەكۆنگرەى سېھەمى يەكئىتى نىشتمانى كوردستاندا كە لەسالى 2010 لەسلېمانى بەسترا، ھەئېژىردراوہ بەئەندامى ئەنجومەنى ناوہندى يەكئىتى نىشتمانى كوردستان.
- سالى 2018 پاش ھەئېژاردنى خولى چوارھەمى پەرلەمانى عىراق، بەرېژىرى فەرمى ئەنجومەنى ناوہندى يەكئىتى نىشتمانى كوردستان بووہ بۆ پۆستى سەرۆك كۆمارى عىراق.

بوارە دىلۇماسىەكان:

- سالى 1993 تا 2001 نوينەرى يەكئىتى نىشتمانى كوردستان و حكومەتى ھەرىمى كوردستان بووہ لە فەرەنسا.
- سالى 2001 تا 2004 نوينەرى حكومەتى ھەرىمى كوردستان بووہ، لە وولتە يەكگرتووەكانى ئەمريكا. لەو ماوہيەدا و لە ھەموو دىدارەكانى سەرۆك مام جلال بەشدار و ئامادەكار بووہ لەگەل ھەرىەك لە (دىك تشىن جىگرى سەرۆكى ئەمريكا و دونالد رامسفيلد ھەزىرى بەگرى و كولن پاول ھەزىرى دەرەوہى ئەوكاتەى ئەمريكا) كە كۆبونەوہى ئەنجامداوہ. زياتر لەوہش دىدارى لەگەل كۆنگرېسمانە بەناوبانگەكانى ھەك (جوبايدن و جون مەكىن و ھىلارى كلىنتون) و دەيان كۆنگرېسمان و سىياسەتمەدارى ئەو كاتە ھەك كىسىنجەر و وولفوويتز ئەنجامداوہ.
- نوينەرايەتى يەكئىتى نىشتمانى كوردستانى كرددوہ، لە زۆربەى كۆنگرەكانى ئۆپۆزىسيونى عىراق لە وولتاتانى جىھان.
- نوينەرايەتى يەكئىتى نىشتمانى كوردستانى كرددوہ، بۆ زۆرىنەى كۆبونەوہكانى سۆسىيالىست ئىنتەرناسىيونال لە وولتاتانى جىھان لە نيوان سالانى 1979 تا سالى 2001، ھەروہا ھەك نوينەرى يەكئىتى نىشتمانى كوردستان بەشدارى ھەموو كۆنگرەكانى پارتە سۆشىيالىست و چەپەكانى ئەوروپاي كرددوہ لەنيوان سالانى 1978-2001.
- ھەك نوينەرى يەكئىتى نىشتمانى كوردستان، چەندىن زەمالەى خويندى بۆ خويندكارانى كورد، ھەرگرتووە لە وولتاتانى دەرەوہ.
- ھەك يەكئىكى لە ئەندامانى شاندى يەكئىتى نىشتمانى كوردستان ، بەشداربووہ لە كۆنگرەى ئۆپۆزىسيونى عىراق لە سالى 1991 لە وولتاتى لوبنان.
- ھەك يەكئىكى لە ئەندامانى شاندى يەكئىتى نىشتمانى كوردستان، بەشداربووہ لە كۆنگرەى ئۆپۆزىسيونى عىراق لە سالى 1992 لە وولتاتى نەمسا.
- ھەك يەكئىكى لە ئەندامانى شاندى يەكئىتى نىشتمانى كوردستان، بەشدار بووہ لە كۆنگرەى ئۆپۆزىسيونى عىراق لە سالى 1992 لە مەصيف صلاح الدين.

- وەك يەككە لە ئەندامانى شاندى يەككىتى نىشتىمانى كوردستان، بەشداربوو لە كۆنگرەى ئۆپۇزسىيۆنى عىراق لە سالى 2001 لە نيۆرك.
- وەك يەككە لە ئەندامانى شاندى يەككىتى نىشتىمانى كوردستان، بەشداربوو لە كۆنگرەى ئۆپۇزسىيۆنى عىراق لە سالى 2002 لە لەندەن.
- سالى 2004 بوو بە باليۆز لە وەزارەتى دەرەوى عىراق.
- لەئەيلولى 2004 وە بوو بە باليۆزى عىراق لەكۆمارى چىنى مىللى.
- رۆلى گەرەى بىنيو لە ئەنجومەنى باليۆزانى عەرەب و بۇ ماوەيەكيش سەرپەرشتىارى (راگرى سلكى دىبلۇماسى باليۆزانى عەرەبى)بوو لەوولاتى چىن.
- سەرۆكى وەفدى عىراق بوە بۇ كۆبەندى (عەرەبى- چىنى) لە (پەككىن، دۇخە، قاھىرە)
- سەرۆكى وەفدى عىراق بوە بۇ كۆبەندى (عەرەبى- يابانى) لەتونس لەسالى 2012.
- سەرۆكى ھەموو وەفدەكانى عىراق بوو، بۇ كۆبۆنەوئەكانى رىكخراوى نيۆدەولەتى وولاتانى ئاسيا(CICA) كە لە (ئىستەنبول، كازاخستان، چىن) گىرابوو لەنيوان سالانى 2010-2013.
- لە بەروارى 20-5-2010 وە سەرۆكى دائىرەى ئاسيا و ئوستوراليزيا بوو، لە وەزارەتى دەرەوى عىراق.
- لە بەروارى 17-4-2013 تا 1-1-2016 بوو بە باليۆز و نوينەرى ھەميشەيى وولاتى عىراق لە نەتەوہ يەكگرتووەكان لە جنييف.
- سالى 2013 عىراق سەرۆكايەتى كۆنگرەى دامالينى چەكى ئەتۆمى وەرگرت، كە د. محمد سابىر سەرۆكايەتيدەكرد ، ئەم كۆنگرە يە ئۆرگانىكى گرنكى كۆمەلەى نەتەوہيەكگرتووەكانە و بارەگاگەى لە جنييف.
- كۆنگرەى دامالينى چەكى ئەتۆمى65 وولات ئەندامن لەو كۆنگرە جىھانيەدا. وە عىراقيش يەككە لە و 65 ئەندامە. وە سالانە كۆ بوونەوئەكانى ئەو كۆنگرەيە لە سەرەتاي سالەوہ تا مانگى نۆفەمبەر دە ست پيدەكات و دريژەى ھە يە، وە سەرۆكايەتى ئەم كۆنگرەيە لە لايەن نوينەرانى ئە و 65 وولاتە وە دەبىت بەدەورى و بە گوپرەى پىتى (ئەبجەدى) ناوى ھەر وولاتىك لە و 65 وولاتە بۇ ھەرخولىكى كۆنگرەكە ديارى دەكرىت ، ھەموو ئەندامى ئەو كۆنگرەيە مافى فیتۆيان ھەيە، وە بريارەكان دە بىت بەكۆى دەنگى ھەموو ئەندامان بىت، واتە بە (اجماع) بىت بۇيە بريار وەرگرتن لە كۆنگرەيەكى ئاوا گەرەدا زۆر قورسە، چونكە ھەر دەولەتتىك راوبۆچونى جياوازى خۆى ھەيە لەسەر برگەكانى دامالينى چەكى ئەتۆمى، بەرژەوئەنديەكانى خۆيان لە سەرۆو ھەموو شتىكەوہ دا ئەنين . ديارە قورسى پرسەكە كەپابەندە بەسياسيەتى نيۆدەولەتى و جىھانيەوہ ، بە تايبەت لەو كۆنگرەيەدا كيشەى گەرەى نيوان ھندستان و پاكستانە لە رووى بەرھەم ھىنانى چەكى ئەتۆمى و (موادە) تيشكدارەكان و كلاوہى ئەتۆمى و تىكنۆلۇجىكەيەوہ بۇيە زۆر زە حمەتە بريار وەرگىرىت لەم كۆنگرەيەدا ، ھەر لەبەر ئەو ھۆكارانەش بوو كە عىراق سەرۆكايەتى ئەم كۆنگرەيەى وەرگرت ، ماوہى 17 سال بوو كۆنگرە نەى توانى بوو ھىچ بريارىك لە

سەر بەندەكانى چۆنئىتە دامالئىنى چەكى ئەتۆمى وەرگىرىت و چەقى بە ستبوو لە شويىنى خۆيدا، چونكە پاكستان لە دواين بەشى كۆبونەوكاندا فېتۆى بەكار دەھيئا .

- لەو كۆنگرەيەدا كە د. محمد سايب، وەك نوينەرى ھەميشەيى عىراق سەرۆكايەتى دەكرد و لە دانىشتنى يەكەمى كردنەوھى كونگرە كە بەريز ھۆشيار زيبارى وەزىرى ئەوكاتەى دەرەوھى عىراق بەشداربوو، ووتارى عىراقى پيشكەش كردو راو بۆچوونە كانى دەولەتى عىراقى لەمە ر دامالئىنى چەكى ئەتۆمى خستە بە ر دەست ئەندامانى كۆنگرە .

- سەبارەت بە سەرۆكى ئەو خوولەى كۆنگرە كە (دكتور محمد سايب) سەرۆكايەتى دەكرد ئەركيىكى زۆر قورس و ئەستەمى لەبەر دەمدا بوو، چونكە كاريكى وا ئاسان نەبوو بۆيە لەيەكەم رۆژى دەست بەكاربوونىەوھ ، دەستىكرد بە كۆبوونە وھ و دا نووستاندىن لەگەل ھەموو باليۆزوو نوينەرانى ھەموو ولاتانى ئەندامانى كۆنگرە و پرۆگرام و نەخشەى كارى خۆى خستە بەردەمى ھەموويان بەتايبەتى پاكستان. دواى ھەول و تەقەلايەكى زۆر و چەندىن كۆبونەوھ لەگەل بەشداربووھەكان كە بۆ ماوھى 3 مانگ كۆبونەوھەكان بەدرىژاى رۆژەكان و بەبى ماندوو بوون بەردەوام بوو. رۆژ نەبوو كيشە نەيەتە پيشەوھ و ھەولى چارەسەر كردنى نەدرىت ، خۆش بەختانە دواچار لەو كۆنگرەيەدا بە سەرۆكايەتى د. محمد سايب، بەنوینەرايەتى عىراق، دواى (17) سال، توانرا بريارىكى نوئى وەرگىرىت بەكۆى دەنگى ھەموو ئەندامانى كۆنگرە ، كە ئەمەش سەرکەوتنىكى گەرەبوو بۆ ولاتى عىراق پاش چەندىن سال ، بەھەولى سەرۆكايەتى (دكتور محمد سايب) و تيمەكەى ئەو بريارە وەرگىرا لەسەر پرۆگرامى دامالئىنى چەكى ئەتۆمى لە جىھاندا، ديارە ئەمەش سەرکە و تنىكى گەرە بوو بۆ عىراق و خودى دكتور محمد. بۆيە چەندىن نامەى پىرۆزبايى و دەستخۆشى سەرکەوتن بۆ د. محمد سايب نىردرا، لەلايەن ولاتانى ئەمريكا و بەرىتانيا و فەرەنسا و چىن و رووسيا و چەندىن ولاتى تر. ھەرەھا سوپاسگوزارى و دەست خۆشى وەزىرى دەرەوھى عىراق و سەرجم باليۆزەكانى عىراق و ئە و باليۆزانەى ولاتان كە لەجنىف كاريان دەكرد، پيشكەش كرا.

- دكتور محمد سايب ئەندامى وەفدى عىراق بووھ كەبەسەرۆكايەتى وەزىرى دەرەوھى عىراق ئەنجام درا بۆكۆبونەوھەكانى جنىف (2) سەبارەت بە كيشەى سوريا، كە لەلايەن كۆمەلەى نەتەوھ يەكگرتوھەكانەوھ رىكخرابوو سەرپەرشتى دەكرا لەبارەگای سەرەكى (UN) لەجنىف و ھەرەھا لە شارى مۆنتروى سويسرا كە چەند جەلسەيىكى لە و شارە گىرا.

بوارە زانستى و ئەكادىمىيەكان :

- پيشكەشكردى داواوو فۆرمى دامەزراندن لە ئازانسى ووزەى ئەتۆمى نىودەولەتى لە سالى 1990، بەلام بەھوى كورد بوونىەوھ وەرنەگىرا، وەلامدانەوھ ئەو ئازانسە بۆ دكتور محمد سايب بەم جۆرەبوو: (ئەگەرچى ھە موو مەرجهكانى وەرگرتنى ئەو پۆستەى كە داوات كردووھ لە تۆدایە بەزىادەوھ، بەلام بۆ وەرگرتنى پۆست لەم

ئاژانسە دەبىت ئەو كەسە خاۋەن دەۋلەت بىت و دەۋلەتەكەى بۆى داۋا بكات، ئىنجا ۋەردەگىرىت لە ۋ ئاژانسە دا (ھە روەكو ئاماژەى پىكرا سەرجهەم مەرجهكانى تىدا بوو جگە لەنەبوونى دەۋلەت .

- تويژەربوۋە لە زانكۆى سلیمانى – كۆلیژى زانست-بەشى فیزیا لە سالى 1971 تا سالى 1975.
- ھاوشانى خويىندى دكتورا لەزانكۆى ستۆكھۆلم مامۇستای یاریدەدەر بوە، لەزانكۆكە لەنیوان سالى (1981-1988)
- مامۇستابوۋە، لە بەشى تويژىنەوۋە و گەشەپىدانى ئەتۆمى لە زانكۆى ستۆكھۆلم لە سوید، لە نیوان سالى 1983-1992.
- تويژەر بوۋە لە دەزگای پشكنینى ئەتۆمى (SKI) لە وولاتى سوید، لەنیوان سالى 1989-1992.
- بئاوکردنەوۋەى 14 تويژىنەوۋەى زانستى، سەبارەت بەفیزیای ئەتۆمى لە گۆقارە بەناۋبانگەكانى جیھان. (جىگەى ئاماژەپىكردنە تويژىنەوۋەى ئەتۆمى یەككە لەتويژىنەوۋە بالاکانى ئىستایى دۇنيا).
- بەشدارىكردوۋە لە زۆربەى كۇنفرانسە زانستىە نیۋدەۋلەتیهكاندا ، كەلەبوارى ئەتۆمىدابوۋە ، لەولاتانى ئەسكەندناقى (سوید ، دانیمارك ، فنلەندا و ئایسلاند) ھەروەھا لەو كۇنفرانسانەى كەلە فەرەنسا و بەلجىكا و ولاتانى تری ئەوروپا گىراۋە، لەو بوارەدا ئەنجامى تويژىنەوۋەى خۆى پىشكەش بە كۇنفرانسەكان كردوۋە.

بەشیک لە و دیدارو كۆبوونەوۋە تاییبەتانه لەگەل ئەم بەریزانەى خوارەوۋە بوون :

دكتور محمد ساپیر، ۋەك كارەكتەریكى ئەكادیمی و زانستى و سیاسى، خاۋەنى پەيوەندىیەكى بەرفراوانى نیۋدەۋلەتیهو زۆرىك لەو پەيوەندىانەى بەكار هیناۋە بۆ خزمەتى حكومەتى ھەرىمى كوردستان و دۆزى كورد، بۆ ئەومەبەستەش چەندین كۆبوونەوۋەى تاییبەتى ئەنجامداۋە، لەگەل سەرۆك و سەرکردە ناۋدارەكانى دۇنیایى سیاسى و دىپلوماسى، كەسەر جەمیان لەئىستا دا بۆتە خەرمانىكى گەرە بۆ حكومەتى ھەرىم و كۆدەنگى دۆزى كورد. لە وانە:

- كۆلن پاول ، ۋەزیرى دەرەوۋەى پىشوى ئەمريكا.
- رامسفیلد ، ۋەزیرى بەرگرى ئەمەريكا (چەندین جار).
- كۆندولیزا رايىس ، راویژكارى ئاسایشى نىشتمانى پىشوى ئەمريكا.
- سەرۆك ۋەزیران و ۋەزیرى دەرەوۋەى یابان.
- سەرۆك ۋەزیران و ۋەزیرى دەرەوۋەى ئۇستراليا.
- سەرۆك ۋەزیران و ۋەزیرى دەرەوۋەى وولاتى ھندستان.
- سەرۆك ۋەزیران و ۋەزیرى دەرەوۋەى كۆریای باشوور.
- سەرۆك ۋەزیران و ۋەزیرى دەرەوۋەى كازاخستان.

- سەرۆك وەزىران و وەزىرى دەرەۋەى نازربايجان .
- سەرۆك كۆمارى ئەندەنوسيا .
- ويلى براند ، سەرۆكى سۆسىيالىست ئەنتەرناسىئونال (كەسايەتتەكى گەرەى جىھانى بوو) .
- ئولف پالمىيە ، سەرۆك وەزىرانى سوئىد .
- ستىقن ئەندەرشون ، وەزىرى دەرەۋەى سوئىد .
- ئىنگ قاركارلسون ، سەرۆك وەزىرانى سوئىد .
- ئامادەكرىن و ئەنجامدانى سەردانىكى مېژووى ھەقال "سەرۆك مام جلال" كەئەوكات سەرۆك كۆمارى عىراقى فېدرال بوو ، بۇ وولتاتى چىن و دىدارى لەگەل سەرۆك كۆمارى چىنى مىللى ، كە بۇ جارى يەكەم بوو لە مېژووى وولتاتى عىراق ولە سەرەتاتى دروستبوونى پەيوەندى دېلۆماسى نىوان وولتاتى عىراق وچىنى مىللى لە 1958 وە سەرۆك كۆمارىكى عىراق سەردانى كۆمارى چىنى مىللى بكات . كە لەو سەردانەدا (سەرۆك مام جلال) چاوى كەوت بە سەرۆك كۆماروو و سەرۆكى وەزىران و سەرۆكى پەرلەمان و سەرەم دەسەلتادارانى حىزبى و حكومى وولتاتى چىن ، لەۋەش گرنگت لەو سەردانەدا و لەسەر داواى سەرۆك مام جلال ، وولتاتى چىن برىارىدا لە قەرزى زىاتر لە (7) مىليار دۆلارى سەر وولتاتى عىراق خۆشبييت .
- دووجار ئامادەكارى و سەرپەرشتى كرىنى سەردانى ھەقال (سەرۆك مام جلال) وەك سكرتېرى گشتى يەكيتى نىشتمانى كوردستانى كرىدە ، بۇ لاي بەرىز (فرانسوا مېتيران) سەرۆك كۆمارى فەرەنسا ، كە دىدارەكانى زۆر سەرەوتوو پرىايەخ بوون ، لەگەل زۆرىنەى دەسەلتادارانى فەرەنسا ، "د . محمد ساير" بۇ ھەردوو جارەكە بەشدار بوو لە كۆرو و كۆبونەو و سەردانەكەى سەرۆك مام جلال .

ھەولەكانى لەبوارە جۆراو جۆرەكان ، لەپىناوى دۆزى كورد و ئاشنا بوونى حكومەتى ھەرىم بەدونىايى دەرەۋە:

- پەيوەندى لەگەل چەندىن رىكخراوى جىھانى دروستكردوو بۇ ھاوكارىكرىدى ھەرىمى كوردستان .
- پەيوەندىيەكى پتەوى لە نىوان ھەرىمى كوردستان و وولتاتى فەرەنسا دروستكردوو .
- پەيوەندى پتەوى لە نىوان ھەرىمى كوردستان و زۆر لە وولتاتە ئەوروپىيەكان دروستكردوو .
- لە وولتاتى فەرەنسا و لە ماوەى نوينەرايەتى كرىنى يەكيتى نىشتمانى كوردستان و حكومەتى ھەرىمى كوردستان ، دىدارى ئەنجامداو لەگەل كەسايەتتە دىارەكانى ئەو وولتاتە وەك (دووجار فرانسوا مېتيران سەرۆككۆمارى فەرەنسا ، دووجار ئالان ژوپپە وەزىرى دەرەۋەى فەرەنسا ، فرانسوا لىوتار وەزىرى بەرگرى فەرەنسا ، چەندىن جار بىرنارد كۆشنەر وەزىرى مافى مرققى فەرەنسا ، وەزىرى كەلتورى فەرەنسا جاك لانگ) .
- لەچالاكى سىياسىيەكانى لە فەرەنسا چاوى كەوتوو بەسەرۆكى پەرلەمان و سىناتۆرو سەرۆكى زۆربەى حىزبەكانى فەرەنسا وەك مېشىل روكارد و فرانسوا ئولاند... ھتد

- ئەو كاتانەى "د. محمد ساپىر" بىلەن بىر ۋە جىنېف، پەيۋەندىيەكى باشى لەگەل بىلەن ئۆزىنى ولاتانى تر پەيدا كىرگۈزۈپ بۇ نەمۇنە، لە چىن پەيۋەندىيە لەگەل 165 بىلەن ئۆزى ولاتان ھەبوۋە و تا ئىستاش ئەم پەيۋەندىيە لەگەل زۆرەيان بەردەوامە و بە ھەمان شىۋەش لە جىنېف.
- سالى 2014 لە ھۆلى مافەكانى مۇۋە، لە نەتەۋە يەككىرتوۋەكان بۇ يەكەمجار سىمىنارىيە گەرەى ساز كىرد ۋەك بىلەن ئۆزى عىراق لەسەر ھەلەبجە و ئەنفال و زىاتر لە 120 دىپلومات و شارەزاو بىلەن ئۆزى ولاتان بەشداريان تىدا كىرد و ۋوتارىيان پىشكەش كىرد، لە ۋوسىمىنارەدا فىلمىكى دۇكىۋىمىننارىيە پىشكەش كىرا، سەبارەت بە تاۋانەكانى رىژىمى عىراق دىكى گەلى كورد لە ھەلەبجە (لە ئەنفال و كىمىباران و لەسەدارەدان) يەكەم جار بوۋ لە مۇشۇۋى نەتەۋە يەككىرتوۋەكاندا سىمىنارىيە ۋا گەرە رىككىرەت سەبارەت بە تاۋانەكانى رىژىمى بەسى عىراق بە رامبەر بەكورد و كىمىبارانى ھەلەبجە و ئەنفال ۋە ئەو ژمارە زۆرەى ئەۋبىلەن ئۆزى دىپلوماتكارانەى (UN) نامادەبىت، كەئەم سىمىنارەش دكتور محمد ساپىر پىشكەشى كىرد بە ناۋى (ھەلەبجە و ئەنفال) لە ۋونفرانسەدا ۋەدىكى ياساى ھەرئىمى كوردستان و عىراق بەشداريان تىدا كىرد، ھەرۋە كۆمەلىك شارەزا لەبۇراى چەكى كىمىيەى و جىنۇسەيد لە ولاتانى سويسرا و نەمسا و فەرەنسا بەشداريان كىرد و دىد و بۇچۇۋى خۇيان پىشكەش بە ۋونفرانسەكە كىرد، كە رۇژىكى تەۋاۋى خايند.
- لە بەرۋارى 9-9-2004 تا 30-4-2010 بىلەن ئۆزى عىراق بوۋە لە كۆمارى چىنى مىللى. لە ماۋەى كار كىردى ۋەك بىلەن ئۆزى عىراق لە چىن تۋانىۋىەتى پەيۋەندىيەكى بەھىز لەگەل پارتى كۆمىۋنىستى چىنى پەيدا بكات و تەنەت لەسەر ئاستى حىزبىش تۋانىۋىەتى سالانە دوۋ ۋەدى بالاي يەكىتى نىشتمانى كوردستان بە فەرمى بانگەشەتى ولاتى چىن بكات، ۋەدىك لەسەر ئاستى مەكتەبى سىياسى و ۋەدىك لەسەر ئاستى كادىرە پىشكەش تۋەكانى يەكىتى نىشتمانى كوردستان. لە ماۋەى كار كىردى ۋەك بىلەن ئۆزى عىراق لە چىن دىدارى لەگەل زۆرەى سەر كىردە ۋەرەبەكان ئەنجامداۋە كە سەردانى ئەۋ ولاتەيان كىردۋە ۋەك (پادشەى ئوردون و سەرۋكى سودان و ۋەزىرى دەرەۋەى سەۋدىيە و كۋەيت و فەلەستىن) چەندىن جار لەگەل محمودعباس يەكترىيان بىنىۋەۋە دىداريان ئەنجام داۋە.
- پىشۋازى كىردن لە ۋەزىرى دە رەۋەى عىراق بەرىز ھۇشيار زىبارى چ لە ۋە كاتانەى كە لە چىن بوۋ يان كە لە جىنېف بوۋ، ۋەكو بىلەن ئۆزى عىراق بە ھەمان شىۋە پىشۋازى كىردن و رىككىستى ھەموو سەردانەكانى ۋەزىرە جۇر بە جۇرەكانى عىراق چ ئەۋانەى ھاتوۋن بۇ چىن يان ئەۋانەى ھاتوۋن بۇ جىنېف و ھەرۋە ھەموو ئەۋ ۋەفدانەى عىراق كە ھاتوۋن بۇ چىن يان جىنېف، لە ۋە كاتانەى كە بىلەن ئۆزى عىراق بوۋ لە دوۋ ۋولتە.
- پىشۋازى كىردن لە بەرىز ابراھىم جەفرى ۋەزىرى دەرەۋەى ئەۋكاتەى عىراق لە جىنېف.
- بۇيەكەمجار لەلەين نۆينەرى ھەمىشەى عىراق لە جىنېف دكتور محمد ساپىر و ھاۋسەرەكەى (ھەتاۋ ئىبراھىم ئەحمەد) لە بارەگەى سەرەكى كۆمەلەى نەتەۋە يەككىرتوۋەكان (UN) لە جىنېف، پىشانگەيەكى فۇلكلورى و بازارى بەرھەمە عىراقىيەكان و جلوبەرگى كوردى نەمىشكرا و ھەموۋنۆينەرانى ھەمىشەى ولاتانى ئەندامى نەتەۋە يەككىرتوۋەكان و كۆمەلەكتورىيەكان كە لە جىنېف بوۋن، سەردانى ئەۋ پىشانگەيەيان كىردۋە سەرۋكى

ئۇفېسى نەتەوہ یەگرتوہکان کە بە ریز (مایکل مولەر) بوو وە لېپرسراوانی حکومەت و ھەموو بالیۆزەکان و دبلۆماتکارەکان سەردانی پېشانگاگەیانکرد و رۆلێکی زۆر باشی بینی لەناساندنی کەلتورو بەرھەمەکانی عێراق و جلوبەرگی کوردی و مۆسیقای کوردی، بەھەموو نوینەران و ئەندامانی کۆمەلەیی نەتەوہ یەگرتوہکان و گەلی سویسرا.

- ئیستا دکتۆر محمدسایر پەیوہندیەکی بەھیزی ھەییە لەگەڵ، سەرچەم سەرۆکی کۆمسیۆنەکانی نەتەوہ یەگرتوہکان لە جنیف.
- باشترین پەیوہندیی ھەبوو لەگەڵ ئەنتۆنیۆ گوتریز، کە سەرۆکی پەنابەرانی جیھانی (UNHCR) بوو لە جنیف و ئیستاش سکرێتیری گشتی نەتەوہ یەگرتوہکانە لە نیۆرک.

دیدارو نوسین و چاپیکەوتنە رۆژنامەوانییەکان:

- لە وولاتی سوید چاپیکەوتنی کردوو، لەگەڵ زۆرینەیی کەنالە میدیایییەکان و رۆژنامەکانی وەک (داگس نیوھیتەر، سفانسکاداگ بلادت، ئاقتونی بلاد، ... ھتد) سەبارەت بە دۆزی کوردو سیاسەتە پرتاوانەکانی دەسەڵاتدارانی رژیمی پېشووێ عێراق کە دژ بە گەلی کورد پیادەیان کردوو.
- لە وولاتی فەرەنسا چاپیکەوتنی کردوو لەگەڵ زۆرینەیی کەنالە میدیایییەکان و رۆژنامەکانی وەک (لوموند، فیگارو، لیبراسیون، ... ھتد).
- لە وولاتی ئەمریکا چاپیکەوتنی کردوو لەگەڵ زۆرینەیی رۆژنامەکان و کەنالە میدیایییەکانی وەک (CNN, Fox News, نیویورک تایمز و واشنتۆن پۆست ... ھتد).
- لە وولاتی چین چاپیکەوتنی ئەنجامداوە لەگەڵ زۆرینەیی رۆژنامەکانی وەک (China Daily, China Times, رۆژنامەیی گەلی چین زمانحالی پارتی کۆمیونستی چین) وە چەندین چاپیکەوتن لە کەنالەکانی چین وەک (CCTV, CCTV3, Phonex TV) ئەم کەنالانە شارەزان لە چاپیکەوتنی سەرکردەکانی جیھان، ھەر و ھا چاپیکەوتنی لەگەڵ نازانسی ھەوالی شینخوای چینی کردوو و دەیان نوسین و چاپیکەوتنی لە رۆژنامەکانی چینیدا بلاو بووتەوہ.
- چەندین چاپیکەوتنی بینراو و خوینراو و بیسراوی لە کەنالە ناوخوییەکانی ھەریمی کوردستان ئەنجامداوە، وە چەندین وتاری لە رۆژنامەو گۆقارەکانی ھەریمی کوردستان بلاو بووتەوہ.

وهرگرتنى رېزىلىنن ، لەپاش ھەول و تەقەلاو كارە سەرکەوتەكانى

- وەرگرتنى بروانامەى رېزىلىنن ۋەك باليۇزى كۆماری عىراق لە وولاتى چىن.
- رېزىلىنن و سوپسنامەى بەريز سلیم جبورى، سەرۆكى پەرلەمانى عىراق.
- رېزىلىنن و سوپسنامەى بەريز دكتور سعدون دىمى ، ۋەزىرى رۆشنىبىرى عىراق.
- رېزىلىنن و سوپسنامەى بەريز ھوشيار زىبارى ، ۋەزىرى دەرەى عىراق.
- رېزىلىنن و سوپسنامەى بەريز ۋەزىرى كاروکاروبارى كۆمەلایەتى عىراق.
- رېزىلىنن و سوپسنامەى بەريز ثامر غضبان، ۋەزىرى نەوتى عىراق.
- رېزىلىنن و سوپسنامەى بەريز ۋەزىرى پلاندانانى عىراق.
- رېزىلىنن و سوپسنامەى بەريز حسين شەرستانى، ۋەزىرى نەوتى عىراق.
- رېزىلىنن و سوپسنامەى بەريز محمد بىياتى، ۋەزىرى مافى مروقى عىراق.
- رېزىلىنن و سوپسنامەى بەريز دكتور عبدالباسط، سەرۆكى دەستەى چاودىرى دارايى عىراق.
- رېزىلىنن و سوپاس نامەى ۋەزارەتى دەرەۋەى ئەندەنوسيا.
- دەيان نامەى رېزىلىنن و سوپاس گوزارى ترى لەلایەن ۋەزىرەكانى حكومەتى عىراق و ئەو وولاتانەى كەكارى تیدا كردوۋە.

دكتور محمد ساپىر، ۋەك كارەكتەرىكى ئەكادىمى و زانستى و سياسى، خاۋەنى پەيوەندىيەكى بەرفراوانى نيو دەولەتتەو زورېك لەو پەيوەندىانەى بەكار ھىناۋە بۇ خزمەتى حكومەتى ھەرىمى كوردستان و دۆزى كورد، بۇ ئەۋمەبەستەش چەندىن كۆبوونەۋەى تايبەتى ئەنجامداۋە، لەگەل سەرۆك و سەركرە ناۋدارەكانى دونياى سياسى و دىپلوماسى، كەسەر جەمىان لەئىستا دا بۆتە خەرمانىكى گەرە بۇ حكومەتى ھەرىم و كۆدەنگى دۆزى كورد

دکتۆر محمد سايير اسماعيل

